

Akademický rok 2021/2022

Diplomová práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Bc. Marcel Otruba

Název práce: ZÁZRIVÁ. Hľadanie krajiny

Slovní hodnocení:

Zvolená téma a pomerne silne subjektívny prístup svedčia o vzťahu diplomanta ku konkrétnemu miestu v ktorom vyrastal a kde sa viac menej pravidelne vracia- Zázrivá na Orave. K citátom komentujúcim slovenskú dedinu a život v nej, ktoré vybral M.Otruba ako textový sprievod pre svoju diplomovku si na úvod môjho posudku dovoľím pridať ešte jeden- môj obľúbený:

The strangest figures we saw were the Slovaks, who were more barbarian than the rest, with their big cowboy hats, great baggy dirty-white trousers, white linen shirts, and enormous heavy leather belts, nearly a foot wide, all studded over with brass nails. They wore high boots, with their trousers tucked into them, and had long black hair and heavy black moustaches. They are very picturesque, but do not look prepossessing. On the stage they would be set down at once as some old Oriental band of brigands. They are, however, I am told, very harmless and rather wanting in natural self-assertion.

* Bram Stoker, Dracula 1897

Autor slávneho románu o Draculovi podľa dochovaných prameňov nikdy na území dnešného Slovenska nebol. Tento fakt však nemusí obmedziť umeleckú kreativitu, pero a papier znesú toho veľa rovnako i kedysi ručne maľovaný či súčasný technický obraz a jeho ďalšie posuny.

Súčasťou dnes obhajovanej práce, ktorej sa týka môj posudok by mala byť inštalácia obsahujúca 11 lentikulárnych pohľadníc, ktoré som však nemal možnosť vidieť naživo. Bol som sice oboznámený s skicou plánovanej inštalácie, ale ak to bude možné vyjadriť sa k nej ako oponent až pri samotnej obhajobe osobne. Z textovej a obrazovej dokumentácie k záverečnej magisterskej práci vyplýva, že sa po vizuálnej stránke jedná o akési digitálne mimikry kedy sa fyzicky reprodukované diela s využitím špeciálnej technológie opticky preklápujú medzi svojím originálom a digitálne manipulovanou kópiou reprodukcie. S odľahčením by sme ale mohli diplomovú prácu pomenovať aj Plenér verzus Photoshop...

Východiská vzniku originálnych diel pochádzajúcich prevažne z 50-tych rokov 20 storočia a diplomantových lentikulárnych pohľadníc sú odlišné. U M.Otrubu je vo vizuálnej rovine cítiť snahu o subverzívny prístup a kritický spoločenský hospodársko enviromentálny podtón. Najzreteľnejšie sa to prejavilo v obrazovej dvojici na prvej pohľadnici s digitálnou reprodukciou obrazu E.Zmetáka, Zázrivá- Plešivý vrch, 1950 a jej upravenou „developerskou variantou“ v kombinácii s úryvkom textu od A.Dobošovej 2020 so stručným ekologickým

apelom v závere. Tento prístup sa však v ďalších pohľadniciach viac či menej vytráca, keďže tu už sú vybrané obrazy iba jemne dopĺňané či vymazávané bez žiadúcej akcentácie zámeru autora.

Celkovo je séria pohľadníc z môjho pohľadu oslabená i výberom prevažne oslavných dobovo zafarbených citácií, ktoré musíme čítať v kontexte rokov v ktorých vznikali...Tu by som upozornil napr. na fakt, že minimálne citácia z časopisu Slováč z roku 1935, ktorý bol propagandistickým nástrojom fašistickej Hlinkovej gardy v období fungovania Slovenského štátu je nebezpečná bez uvedomenia si širších politických súvislostí. Je zavádzajúce zaradiť ju a čítať ju dnes v odľahčenom pateticko-romantickom oslavnom kontexte. Podrobne boli tieto témy spracované v kurátorských výstavách Slovenský mýtus 2006 a Sen a skutočnosť 2016 v SNG v Bratislave.

Pri zoznamovaní sa s teoretickou časťou diplomovky som opätovne narazil na nejasné formulovanie plánovaného výstupu v mäťúcom kombinovaní pojmov publikácia a séria pohľadníc a tiež som okrem jednej všeobecnej vety nedostal dostatočnú informáciu, pre koho a v akom náklade má byť takýto fyzický výstup určený?.... Pri mojích pokusoch o pochopenie formálnych i koncepcných prístupov diplomanta k výberu umeleckých diel reprezentujúcich oravskú dedinu som narazil i na ďalšie nedostatky, ktoré spochybňujú úroveň predloženej práce. Marcel Otruba píše výlučne o maľbe, vo vybranej sérii sa však objavujú i dve kresby a jeden drevorez. Vo dvojiciach reprodukcia originálu a digitálne upravovaná kópia som si všimol, že niekedy je dôsledne vymazaný i podpis autora originálneho diela u ďalších však nie je. Tento fakt nabúrava koncepcnú tézu pomysleného verzus skutočného obrazu, tak ako ho diplomant poníma a predstavuje.

Oceňujem, že východiskom pre prezentovanú prácu je znalosť konceptuálnych prístupov Júliusa Kollera, ktorý fenomén pohľadníc tiež subverzívne kreatívne rozpracovával, je to vynikajúci „odrazový mostík“ pre aktualizovanú nadstavbu, ktorú by som očakával.

Diplomantov prístup skrytej manipulácie s digitálnou reprodukciou originálu najviac odkazuje k súčasnosti ako jedna z možností, ktorou by sa téma môhla v budúcnosti v kombinácii s prísnejšie vybraným textovým sprievodom rozvíjať. Je to však iba moja interpretácia možností využitia potenciálu skrytého v sľubne znejúcom zámere, s ktorého sa vytráca grafický dizajn a bohužiaľ nespĺňa nároky a nedosahuje kvality konceptuálneho umenia.

Otázky k rozprave:

Ako je diplomant spokojný s výsledkom svojej práce vzhľadom na pôvodný zámer?

Čo viedlo diplomanta k zmenám v rozsahu diplomovej práce?

Pre koho a v akom náklade je séria pohľadníc určená?

Aká je koncepcia výslednej série 11 pohľadníc v kontexte súčasného grafického dizajnu?

Poprosím o dovysvetlenie vety z teoretickej časti diplomovej práce Záver str.12 :

...“Avšak, musím konštatovať, že práca z užšie definovaný záberom (čo sa týka vizuálnych fragmentov), vyžaduje omnoho väčší „kumšt“ a verím že aj kvalitnejší výsledok.“...

Závěrečné hodnocení:

Prácu doporučujem k obhajobe.

Návrh klasifikace:

E

Posudek vypracoval(a):

doc.Mgr.Art. Svätopluk Mikyta

Datum: 08. 05. 2022